

WHAM gaat verhuizen!

De Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas, die al ruim 7½ jaar deze nieuwsbrieven verzorgt, begon in 2001 aan de Wamelseweg in Alphen. Daar werden de mappen met foto's en documentatiemateriaal van Cornelis van de Wert doorgebladerd, bekeken en gesorteerd. Op de koude zolder van een schuur, met gekregen en eigen spullen, werd de grondslag gelegd van WHAM.

Heel gelukkig waren we in 2007 met het aanbod van dorps huis De Hucht. Een knutselclub die in het dorps huis een grote (inloop)kast had, was gestopt en wij zouden daar onze spullen kunnen opbergen. De aangrenzende ruimte kon op de donderdag worden gebruikt als werkruimte. Onze computer kon, zittend in de kastdeuropening, gebruikt worden. Het was er droog, warm en vooral waren we vanaf dat moment goed bereikbaar!

Het begin: de WHAM-zolder

Dat had tot gevolg dat de hoeveelheid informatie over Alphen gestaag uitbreidde. Onverwacht bleek De Hucht eind 2010 een betere bestemming te hebben voor de door ons gebruikte ruimte. Een ander deel, waar de Peuterspeelzaal zijn opslag had, kon vrij gemaakt worden. Door deze ruimte doelmatig in te richten kwamen we midden tussen onze boeken in een mooie werkruimte te zitten, die we permanent konden gebruiken!

En nu is het 2014 geworden en blijkt de ruimte op donderdagavond vaak onvoldoende om mensen te ontvangen en de informatie overzichtelijk op te kunnen bergen. Uitbreiding is noodzakelijk, en hoewel de Hucht in eerste instantie dacht voor ons op korte termijn een geschikte ruimte te hebben, bleek dit bij nader inzien toch niet zo eenvoudig. Een toegezegde subsidie voor uitbreiding van materiaal dreigde daardoor gemist te gaan worden.

In goed overleg is er nu gekozen voor een verhuizing op korte termijn (1 juli 2014) naar de ruimte van de Dagopvang, die is leeg komen te staan in de Edohof. Deze plaats is goed bereikbaar (ook voor rolstoelgebruikers) en

parkeren is daar minder een probleem dan op de donderdagavond bij het dorps huis. We hebben veel meer ruimte voor onze spullen en zitten dicht bij de mensen, waar we vaak iets aan te vragen hebben. Dat maakt het voor ons ook gemakkelijk om als goede burens iets voor elkaar te kunnen betekenen.

Voor ons dus enkele weken spullen sjouwen, maar vooral ook genieten van een nieuwe werkplek, die we dankzij een extra subsidie van De Kernen naar onze zin kunnen inrichten. We hopen vanaf ongeveer 1 juli op orde te zijn en u te kunnen ontvangen op onze nieuwe stek in de Edohof! Via onze website houden we u op de hoogte.

Bodemvondsten

De laatste maanden hebben we volop kennis kunnen nemen van allerlei bodemvondsten in onze omgeving: Tremele zocht in het centrum van Dreumel naar bewijzen van bewoning in vorige eeuwen. In de Maas bij Lith haalde iemand bij het vissen een zeer oud zwaard naar boven. Maar ook in Alphen geeft de bodem soms wat prijs.

In deze en volgende nieuwsbrieven willen we over enkele vondsten wat meer vertellen. Heel wat mensen hebben ooit in hun tuin stenen pijpenkopjes gevonden. Wij kregen van een exemplaar, dat werd gevonden in de tuin bij Greffeling sedijk 13, een foto (links) toegestuurd.

WHAM heeft een aantal vrijwilligers dat zich in verschillende onderwerpen heeft verdiept. Daardoor vonden we vlot, wat over dit soort pijpjes bekend is.

Op de gevonden pijp is een gekroonde N te zien met de initialen L.N.H. Deze horen bij de maker van deze pijp: Leenderd Nieuwenhuyzen. Hij was pijpenmaker in Gorinchem van 1781 tot 1810. Van 1791 tot 1792 was hij zelfs deken van het Gorinchemse pijpenmakersgilde.

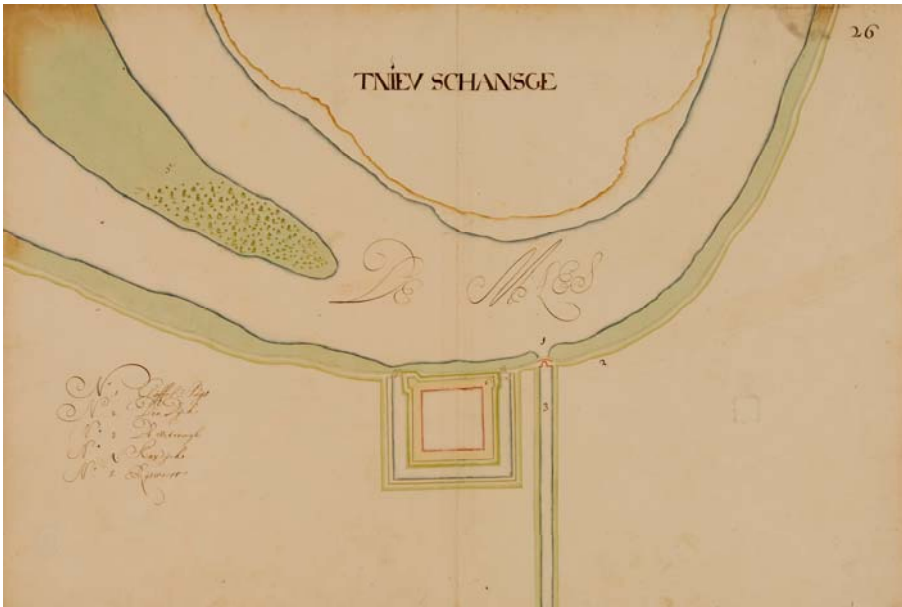
Een vondst dus van zo'n 200 jaar oud. Bij WHAM bewaren we nog verschillende andere pijpenkopjes in de vitrine. Wie thuis nog een exemplaar heeft en er meer over wil weten, weet nu waar hij er mee terecht kan.

Nieuwe Schans

We wonen in een gebied dat ten tijde van oorlog strategisch belangrijk is. Een plaats aan een rivier is doorgaans goed te verdedigen. Aan het einde van de 16^e eeuw waren er vaak plunderingen door de Staatse en de Spaanse troepen. Onder het motto waar alles weg is, kan de vijand ook niets halen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) wordt Moordhuizen door Spaanse troepen van verschillende kanten zo vaak geplunderd, dat men in 1576 gezamenlijk 12 soldaten overvalt en vermoordt.

Versterkte plaatsen, van waaruit de legers kunnen aanvallen, zijn belangrijk. Tussen Alphen en Maasbommel werd in 1581 een schans gebouwd op initiatief van Willem van Oranje zelf. Zo wilde hij voorkomen dat de Spaanse soldaten over de Maas kwamen. Maar zijn eigen (Staatse) troepen waren geen haar beter en hielden vanuit deze plaats hun strooptochten in de Meijerij. In oude stukken is er sprake van dat vanuit dit fort werd overgestoken naar Oijen.

Veel stelde zo'n aarden schans niet voor. Voor de aanleg van de wallen werden tientallen "huisluiden" uit Maas en Waal en het Rijk van Nijmegen opgetrommeld. Door hoog water scheen de ophoging het volgende jaar alweer bijna verdwenen te zijn, omdat de grond werd gebruikt voor het verzwaren van de dijken. Toch is deze plek ook in de eeuwen daarna nog steeds aangegeven op de kaarten. Bovenstaande kaart is uit 1663.

Zoekplaatje Vier oude dames

De bovenstaande foto van vier oude dames kregen wij uit een verzameling foto's van de familie Strijbosch.

Achter op de foto staat de datum 22 juni 1958, maar verder staat er niets. En meer weten we dus ook niet. Wie kan ons vertellen wie deze dames zijn?

Geen oplossing zoekplaatje Op de schaats

We hebben geen enkele reactie gehad op ons zoekplaatje Op de schaats in onze vorige nieuwsbrief. We bewaren de foto en hopen dat iemand in de toekomst nog eens met een oplossing komt.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in Dorpshuis
de Hucht van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank NL45RBRB0918497752
KvK nr. 11069033

Ben van Dijk	tel. 56 1942
Adrie van Hoogstraten	tel. 56 2425
Johan de Jong	tel. 56 1557
Jan van der Voort	tel. 56 1632

| email: wham@alphenaandemaas.com
| www.alphenaandemaas.com